

מסרי הסברה במלחמה:

ימי בין המצרים -

י"ז בתמוז עד ט' באב

סגלי חינוך,

- **ט' באב**, יום חורבן בית המקדש הראשון (שנת 586 לפנ"ס) והשני (70 לספירה).

- **ג' בתשרי**, שבו נרצח גדליה בן אחיקם, הנציב האחראי על ממלכת יהודה לאחר הגלית המלך וחורבן הבית הראשון, שרציחתו בידי מתנקש יהודי הובילה לחורבן היישוב בארץ.

הנחת המוצא של חז"ל בניתוח הערכי לתהליך שהוביל לחורבן הייתה שחברה איננה מתמוטטת אלא אם אחז בה השבר מבפנים. לאורך כל הדורות, מוקד העיסוק סביב חורבן הבית לא נסב בבירור יחסי הכוחות, הנסיבות הפוליטיות או צורת הפעלת הכוח - אלא בשאלה **מה היה מקולקל מבחינה רוחנית-מוסרית-חברתית**. הפגם המרכזי עליו הצביעו הוא **שנאת חנם** - "מקדש שני... מפני מה חרב? מפני שהייתה בו שנאת חנם" (תלמוד בבלי, יומא, ט' ע"ב). פילוג ומריבות פוגעים באחדות, במרקם החברתי ובחוסן הלאומי בכלל.

לאורך שרשרת הדורות עיצבו חכמים את **צומות החורבן כימים של חשבון נפש לאומי והכנה לתיקון**, תוך דגש על משמעותם האקטואלית ולא רק על חשיבותם ההיסטורית.

שלושת השבועות מתחילים ב-י"ז בתמוז (השנה 2 ביולי) ומסתיימים ב-ט' באב (השנה 23 ביולי).

הימים שבין י"ז בתמוז ל-ט' באב הם ימי אבל על החרבת ירושלים ובית המקדש ועל החורבן הרוחני והלאומי שבאו לידי ביטוי באובדן החיים הלאומיים העצמאיים בארץ ישראל. על פי המסורת היהודית, ב-י"ז בתמוז הובקעה חומת ירושלים, וב-ט' באב חרבו שני בתי המקדש.

הימים שבין ימי תענית אלו מכונים **"ימי בין המצרים"** על פי הפסוק במגילת איכה: **"כָּל רֹדְפֵיהָ הִשְׁיִגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים"** (איכה א', ג'), או **"שלושת השבועות"** - משך הזמן שבין שני הצומות.

במרוצת השנים, הפך ט' באב ליום אבל המציין אסונות נוספים שידעו קהילות ישראל בזמנים ובמקומות שונים.

במסורת היהודית נקבעו ארבעה ימי צום המציינים את החורבן:

- **י' בטבת**, בו הוטל מצור על ירושלים על-ידי ממלכת בבל בימי הבית הראשון. לימים הוכרז יום זה גם כ-"יום הקדיש הכללי" לזכר היהודים שנרצחו בשואה ויום מותם לא נודע.

- **י"ז בתמוז**, בו נפרצה חומת העיר ירושלים לאחר חודשים ארוכים של מצור.

בית יוצר
לבניין הרוח
חיל החינוך והנוער

מסרי הסברה במלחמה:

ימי בין המצרים -

י"ז בתמוז עד ט' באב

מסרי הסברה

התקווה בשרשרת הדורות

בימי בין המצרים אנחנו מציינים את זיכרון אירועי החורבן שקטעו את קיומנו כעם חופשי בארצנו. בימים אלו נשאב כוח משרשרת הדורות של יהודים בארץ ובגולה שקיימו את זהותם הלאומית גם בתנאים קשים ושמרו על תקווה מתמדת **לשוב ולצמוח מתוך השבר** - "לשנה הבאה בירושלים הבנויה". נדגיש את נחישותנו לשמור על ביטחון מדינת ישראל ואזרחיה, ולסייע בחיזוק חוסנה של מדינת ישראל, ביתו הלאומי של העם היהודי.

לכידות

כצבא העם, בא לידי ביטוי בצה"ל גם מגוון הדעות וההשקפות המבורך שבחברה הישראלית. אולם, עלינו ללמוד את לקח החורבן, להתגבר על מחלוקות ולהדגיש את המשותף. עוצמתה של המסגרת הצבאית נעוצה בלכידותה, והפעולה של כלל המשרתים והיחידות למען מטרה משותפת מגבירה את האחדות ואת היכולת לעמוד במשימות פעילות של חיילי צה"ל בסדיר ובמילואים זה למעלה משנתיים וחצי מאופיינת באחוה, ברעות ובדבקות במשימה המשותפת, ומחזקת את החוסן והעוצמה הצבאית. נדגיש את שימור הלכידות ביתר שאת נוכח תקופת הבחירות, בה השיח החברתי מתאפיין במחלוקות ובקיטוב שעשויים לחלחל גם לצה"ל בהיותו צבא עם.

עקרונות מנחים לפעילות החינוכית:

- שלושת השבועות שבין י"ז בתמוז ל-ט' באב נקבעו כימי אבל וזיכרון לחורבן בית המקדש ואבדן העצמאות היהודית, ונהוג למעט בהם בשמחה ולהרבות ברעות ואחדות בין איש לרעהו. הנהלים להלן מתייחסים לפעולות החינוך במסגרת המשותפת של היחידה:
- בתקופה זו לא יתקיימו אירועים חגיגיים (כגון "ערב יחידה" או "תרבות יום א") שמושמעת בהם מוזיקה משמחת, או מופעי בידור (כדוגמת מופעי סטנד-אפ).
- ניתן לאפשר השמעת מוזיקת רקע בפעולות התרבות או החינוך בהתאם לאופי היחידה, וכל עוד המוזיקה אינה מוקד המופע.
- החרגה מהנחיות אלה מותנית באישור רב היחידה ורע"ן תרבות בחיל החינוך והנוער.

הגנת המדינה

על רקע ימי החורבן הלאומי נדגיש את הזכות הגדולה שנפלה בחלקנו לחיות כעם חופשי במדינתנו הריבונית ולהגן על עצמנו בכוחות עצמנו. זכות זו מטילה עלינו אחריות כבדה: למלא את תפקידנו הצבאי על הצד הטוב ביותר, לעמוד באתגרים הניצבים בפנינו כפרטים וכחברה ולפעול למען שלומה וביטחונה של המדינה.

חשבון נפש והפקת לקחים

ימי בין המצרים היו לאורך כל הדורות זמן לחשבון נפש, לתיקון ולהפקת לקחים: צה"ל נושא באחריות להגנת מדינת ישראל, וב-7 באוקטובר כשל במשימתו. צה"ל העמיק בתחקור האירועים והציג רבים מהם לציבור. לקחים רבים הופקו ושינויים רבים נעשו בדרך בה פועל צה"ל. אולם, אתגר הלמידה והתחקור הוא אתגר מתמשך שנדרש מאיתנו כדי למנוע הישנות של אירועים דומים בעתיד וכדי למלא את ייעודנו בהגנה על מדינת ישראל. נמשיך להפיק לקחים, ללמוד ולהשתפר.